

We Lwowie, dnia 5. czerwca 1908.

Aleg. 81

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem projektu ustawy krajowej normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenia wdów i sierot po nich pozostałych.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu polecenia Wys. Sejmu zawartego w uchwałach z dnia 18. listopada 1905 ls. 4184, tudzież powołując się na sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 16. listopada 1906 do L. 111.981, Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wys. Sejmowi załączony projekt ustawy krajowej normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenia wdów i sierot po nich pozostałych.

Poszczególne postanowienia projektu powyższego oparte zostały częścią na analogicznych ustawach w innych krajach Monarchii obowiązujących — częścią zaś na zasadach statutu dla lekarzy i urzędników zakładów krajowych przy wprowadzeniu tych postanowień zasadniczych, które w interesie funduszu krajowego i samychże lekarzy okręgowych uważaliśmy za wskazane.

Postanowienia te odnoszą się w szczególności co do zastosowania ustawy emerytalnej i utworzenia funduszu pensyjnego (Art. II. III. i IV).

Jak to już w sprawozdaniu wyżej powołanem podniesionem zostało — Wydział krajowy odniósł się do Wydziałów powiatowych z zapytaniem, czy i w jakim stosunku przyczynić się zechcą z funduszków powiatu do ponoszenia wydatków na płace emerytalne lekarzy okręgowych i zaopatrzenia dla wdów i sierot po nich pozostałych.

W odpowiedzi na okólnik powyższy otrzymał Wydział krajowy oświadczenia z poważnej większości Rad powiatowych zawierające zobowiązania co do udziału funduszu pow. w utworzeniu funduszu pensyjnego dla lekarzy okręgowych w wysokości 3% od płac tychże lekarzy ponoszonych przez powiaty. Nadto nadeszły ze strony kilku Wydziałów pow. uwiadomienia o uchwaleniu emerytur dla lekarzy okręgowych z funduszków powiatu — względnie przyjęciu tychże na

etat pensyjny zarówno z urzędnikami Rady powiatowej. Szczegóły te uwzględnione też zostały w Art. II. projektu ustawy.

Na tej podstawie, tudzież mając na uwadze położenie finansowe kraju i powiatów — ułożone zostały zasady normujące powstanie funduszu emerytalnego — względnie trwałe jego zasilanie z funduszków kraju, powiatów i ze strony lekarzy okręgowych.

Dla uzyskania ścisłej ewidencji i pewnej jednolitości w administracji zamieszczamy w Art. V. projektu ustawy postanowienie, iż zarząd funduszem emerytalnym spełniać ma Wydział krajowy.

Bliższe szczegóły zaś co do sposobu tej administracji, pobierania wkładek emerytalnych, opłat od dekretów itp. unormowane zostaną w rozporządzeniu wykonawczem.

Okres służby dla uzyskania pełnej emerytury oznaczony w Art. VI. za lat 35 zgodnym jest z postanowieniami przyjętymi w tym względzie w statutach innych krajów Monarchii, tudzież dla lekarzy szpitali krajowych i powszechnych, podobnie jak i wysokość pełnej płacy emerytalnej, która odpowiada ustanowionemu w §. 11. ustawy z dnia 5. października 1906 Nr. 148 d. u. kr. minimum płacy lekarza okręgowego w czynnej służbie, — i w tej samej wysokości w statutach innych krajów oznaczoną została.

Uwzględniając obowiązki służby, tudzież warunki, w jakich lekarz okręgowy spełniać je musi, zamieszczone zostały w Art. VII. odnośne postanowienia co do wyjątkowego policzenia lat służby — tudzież w Art. XV. traktującym o pensjach wdowich.

Po wejściu w życie ustawy emerytalnej, Wydział krajowy przedłożył Wys. Sejmowi odpowiednie wnioski co do udotowania funduszu emerytalnego — stosownie do postanowień Art. IV. ustęp 5, tudzież co do zaopatrzenia wdów i sierot, którym już obecnie przyznawane są zapomogi z kredytu uchwalonego przez Wys. Sejm od roku 1906 każdorocznie po 10.000 kor. z preliminowanego na ten cel w budżetach krajowych na r. 1908 i 1909.

Wydział krajowy uprasza tedy:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

- 1) Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.
- 2) Sejm uchwała dołączony projekt ustawy krajowej normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenia wdów i sierot po nich pozostałych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

krajowa z dnia . . . . normująca płace emerytalne lekarzy okręgowych tudzież zaopatrzenia wdów i sierót po nich pozostałych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

Art. I.

Celem zapewnienia lekarzom okręgowym emerytury po wysłużeniu przepisanej niniejszą ustawą liczby lat lub na wypadek niezdolności do dalszej czynnej służby, tudzież zabezpieczenia pozostałym po nich wdowom i sierotom odpowiedniego zaopatrzenia utworzonym być ma fundusz pensyjny dla tych lekarzy.

Art. II.

Postanowienia ustawy niniejszej mają zastosowanie do wszystkich lekarzy okręgowych, którzy w dniu nominacyi nie przekroczyli 40. roku życia.

Lekarze okręgowi, którzy w chwili nominacyi przekroczyli powyższy wiek normalny a nie dosiagnęli lat 46-ciu, mogą nabyć prawa z niniejszej ustawy emerytalnej wypływające po uzyskaniu od Wysokiego Sejmu venian aetatis.

Lekarze okręgowi, którym na mocy poszczególnych uchwał Wydziałów powiatowych zabezpieczoną już została płaca emerytalna i zaopatrzenie dla ich wdów i sierót, nie tracą nabytych praw z tego tytułu, o ile one są korzystniejsze, aniżeli niniejsza ustawa to zapewnia, i w takim razie fundusz krajowy przyczyniać się będzie do odnośnych wydatków powiatów udziałem w wysokości oznaczonej w Art. IV. ustawy emerytalnej.

Lekarze okręgowi, którzy pobierają już emeryturę z innych funduszów, nie nabywają praw z niniejszej ustawy.

Art. III.

Pozostającym w czynnej służbie lekarzom okręgowym, którzy zamianowani zostali przed wejściem w życie tej ustawy, może być przy wymiarze emerytury policzonym czas w tej służbie spędzony najwyżej za 10 lat wstecz od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, pod warunkiem, jeśli opłacą takse nominacyjną w kwocie 100 koron (Art. IV. 2) i przypadające za policzony okres służby 3% roczne wkładki.

Art. IV.

Fundusz pensyjny.

Fundusz pensyjny powstaje z następujących źródeł:

- 1) z opłat uiszczanych przez lekarzy okręgowych wynoszących 3% od ustanowionej minimalnej płacy lekarza okręgowego;
- 2) z jednorazowych opłat uiszczanych przez lekarzy okręgowych od dekrétów nominacyjnych w kwocie 100 koron;
- 3) z dochodów uzyskanych z kar dyscyplinarnych (§. 15. ustawy);
- 4) z opłat funduszu powiatowego wynoszących 3% od płacy minimalnej lekarza okręgowego w danym powiecie;
- 5) z opłat funduszu krajowego w tej samej wysokości.

Opłaty powyższe pod 1) 4) i 5) wyszczególnione są minimalne i w miarę potrzeby mogą być w odpowiednim stosunku podwyższone, gdyby dochody z tych opłat okazały się nie wystarczającymi na pokrycie wydatków na płace emerytalne, pensye wdowie i zaopatrzenia sierocy.

Art. V.

Zarząd funduszem emerytalnym.

Funduszem emerytalnym zarządza Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi tudzież Wielkiego Księstwa Krakowskiego na koszt tego kraju tak długo, dopóki fundusz ten nie wykáže nadwyżki, z której kosztą zarządu częściowo lub w całości będą mogły być pokrywane.

Art. VI.

Czas służby.

Czas służby dla uzyskania pełnej płacy emerytalnej, którą ustanawia się w kwocie 1.000 koron rocznie, wynosić ma lat 35 od dnia złożenia przysięgi służbowej przez lekarza okręgowego.

Lekarzom, którzy bezpośrednio przed nominacją na posadę lekarzy okręgowych pozostawali nieprzerwanie w czynnej służbie przy szpitalach krajowych lub powszechnych po-

liczonym będzie czas tej służby przy przeniesieniu w stan spoczynku i wymiarze emerytury, pod warunkiem wniesienia opłat przewidzianych Art. III, niniejszej ustawy.

Art. VII.

Wyjątkowe policzenie lat służby.

Jeżeli świadectwem lekarskiem stwierdzonem zostanie, iż lekarz okręgowy pozostający w czynnej służbie co najmniej przez lat 5. przy wykonywaniu tej służby, względnie z powodu jej spełniania stał się zupełnie niezdolnym do dalszej służby lekarskiej okręgowej, w takim razie doliczone mu będą lata brakujące do ustanowionego Art. IX. okresu lat 10-ciu służby.

Gdyby jednak z powodu pełnienia służby lekarskiej okręgowej wynikła dla lekarza okręgowego udowodniona świadectwem lekarskiem zupełna nieudolność do zarobkowania, wówczas otrzyma on przy przeniesieniu w stan spoczynku emeryturę należącą się za 20 lat służby.

Art. VIII.

Przeniesienie w stan spoczynku.

Przeniesienie w stan spoczynku jest:

- 1) *stałe* i następuje na żądanie lub z urzędu — albo
- 2) *czasowe* (kwieskowanie) i następuje z urzędu.

Art. IX.

Przeniesienie w stały stan spoczynku.

1) Przeniesienie w stały stan spoczynku *na żądanie* może nastąpić:

- a) jeżeli lekarz okręgowy wykaże co najmniej 10 lat nieprzerwanej służby a nadto orzeczeniem lekarskiem (Art. XI.) stwierdzonem zostanie, że proszący na zawsze do pełnienia służby lekarskiej okręgowej stał się niezdolnym;
- b) jeżeli przekroczył 70 lat życia, wreszcie
- c) jeżeli wysłużył 35 lat na posadzie lekarza okręgowego.

2) Przeniesienie w stały stan spoczynku *z urzędu* zarządzi Wydział krajowy ze względów służbowych według własnego uznania.

Art. X.

Przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

Wydział krajowy przeniesie lekarza okręgowego w czasowy stan spoczynku:

1) jeżeli chwilowa niezdolność do służby prawdopodobnie z czasem da się usunąć,

2) jeżeli posada nadana została zwinięta, a umieszczenie na innej na razie jest niemożliwe,

3) jeżeli Wydział krajowy uzna przeniesienie takie za wskazane ze względów służbowych.

Lekarz okręgowy, przeniesiony w czasowy stan spoczynku, winien na wezwanie Wydziału krajowego do dni 30-tu, licząc od dnia doręczenia tego wezwania albo umieszczenia onego w gazecie urzędowej objąć wskazaną sobie posadę. Wezwanie to wyda Wydział krajowy:

- a) jeżeli świadectwem lekarskiem stwierdzonem zostanie takie polepszenie stanu zdrowia, iż przeniesiony w czasowy stan spoczynku może objąć posadę, którą przedtem zajmował, albo inną odpowiednią;
- b) jeżeli lekarz kwieskowany z powodu zwinięcia posady może być umieszczony na innej posiadzie, względnie w innym okręgu;
- c) jeżeli Wydział krajowy uchyli zarządzone przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

Art. IX.

Oględziny lekarskie.

We wszystkich przypadkach, w których idzie o skonstatowanie stanu zdrowia lekarza okręgowego, Wydział krajowy wydeleguje dwóch doktorów medycyny, którzy po zbadaniu stanu zdrowia wydadzą orzeczenie na piśmie.

W razie orzeczeń niezgodnych może Wydział krajowy wydelegować do zbadania stanu zdrowia jeszcze lekarza trzeciego.

Koszta oględzin lekarskich ponosi w przypadku w Art. IX. n. 1 a określonym proszący, we wszystkich innych przypadkach fundusz, z którego ma być wymierzona emerytura.

Art. XII.

Wymiar emerytury.

Wysokość płacy emerytalnej w stałym lub czasowym stanie spoczynku wynosi za pierwsze 10 lat nieprzerwanej służby 40%, tej kwoty, którą oznacza ustawa jako płacę minimalną.

Za każdy następny rok podwyższa się kwota emerytury o 2,4%, tak, iż po 35-letniej służbie wynosi ona całą płacę według minimum ustawowego.

Jeżeli lekarz okręgowy przeniesiony w czasowy stan spoczynku obejmie napowrót posadę, w takim razie przy przeniesieniu go w stały stan spoczynku przyjęte będą za podstawę do obliczenia definitywnej płacy emerytalnej tylko lata spędzone rzeczywiście w służbie z pominięciem okresu spędzonego w czasowym stanie spoczynku.

Przy wymiarze emerytury wliczonym będzie lekarzom okręgowym czas takiej samej służby odbytej w innym okręgu (powiecie), jeżeli przejście z jednego okręgu do drugiego nastąpiło bez przerwy.

Art. XIII.

○ odprawie.

Lekarzowi okręgowemu, który z powodu stwierdzonej świadectwem lekarskim niezdolności do służby przy spełnianiu obowiązków urzędowych zostaje uwolnionym ze służby, zanim uzyskał prawo do emerytury, względnie nie odbył jeszcze 5 lat służby, należy się odprawa w wysokości jednorocznej minimalnej płacy.

Lekarzowi okręgowemu, który nie nabył jeszcze prawa do emerytury, należy się odprawa w wysokości 50% płacy minimalnej w razie zwinięcia zajmowanej posady i niemożności przeniesienia go na inną odpowiednią (Art. X. 2.).

Art. XIV.

○ utracie prawa do płacy emerytalnej.

Lekarz okręgowy traci prawo do emerytury:

1) jeżeli dobrowolnie zrzeka się swojej posady lub samowolnie służbę opuszcza, nie udowodniwszy nieudolności do jej pełnienia;

2) jeżeli w drodze orzeczenia dyscyplinarnego usuniętym został z posady;

3) jeżeli będąc w czasowym stanie spoczynku, nie uczynił zadość wezwaniu Wydziału krajowego (Art. X.) co do objęcia wskazanej sobie posady;

4) jeżeli dla zbrodni, występku lub przekroczenia wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną w drodze karnej prawomocnie został zasądzonym, wreszcie

5) jeżeli przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawach niniejszą ustawą objętych czy to w drodze sądowej lub w jakikolwiek inny sposób, z wyjątkiem drogi do Sejmu krajowego, poszukuje pomocy.

Art. XV.

○ pensjach wdowich.

Pensję wdowią otrzymują:

1) wdowy po lekarzach okręgowych, których zmarli małżonkowie w czasie zgonu posiadali prawo do płacy emerytalnej bądź też płacę emerytalną już pobierali, i jeżeli małżeństwo było zawarte przed lub w czasie czynnej służby jednak przed ukończeniem 55. roku życia zmarłego męża;

2) wdowy, których małżonkowie utracili życie skutkiem przypadku z powodu pełnienia obowiązku służbowego.

Art. XVI.

Nie mają prawa do pensji wdowiej:

- 1) wdowy, których mężowie nie mieli prawa do emerytury lub to prawo utracili;
- 2) wdowy rozwiedzione i wdowy z własnej winy sądowo od stołu i łoża separowane, lub które samowolnie męża opuściły;
- 3) wdowy, których mężowie zamiast stałej emerytury otrzymali odprawę;
- 4) wdowy, których mężowie w czasie śmierci byli zawieszonymi w urzędowaniu, a Wydział krajowy orzeknie, że ci byliby oddalonymi ze służby, gdyby byli żyli;
- 5) wdowy, których mężowie zrzekli się dobrowolnie emerytury.

Art. XVII.

Wymiar pensji wdowiej i zaopatrzenie sierót.

Pensya wdowy po lekarzu okręgowym wynosi 50% płacy, którą ustawa jako minimum oznacza.

Każdemu niezaopatrzonemu dziecku ślubnemu lekarza okręgowego, który miał prawo do poboru płacy emerytalnej lub emeryturę już pobierał, należy się po śmierci ojca dodatek na wychowanie, jednak najdłużej do ukończenia 24. roku życia, w wysokości $\frac{1}{4}$ części pensji wdowiej.

Ogólna kwota tych dodatków nie może jednak przekraczać wysokości pensji wdowiej. Dodatek powyższy wypłacanym będzie również sierotom po obojgu rodzicach w granicach Art. XX. niniejszej ustawy zastrzeżonych.

Wdowom i sierotom po lekarzach okręgowych, którym przysłużyła prawo do pensji względnie zaopatrzenia na mocy Najw. rozporządzenia z dnia 3. lutego 1856, Nr. 113, Dz. p. p. i z dnia 9. marca 1857, Nr. 95, Dz. p. p. nie będzie przyznana pensya wdowia względnie dodatek na wychowanie na podstawie niniejszej ustawy.

Art. XVIII.

Utrata pensji wdowiej.

Prawo do poboru pensji wdowiej traci wdowa:

- 1) przez powtórne zawarcie związków małżeńskich;
- 2) jeżeli w czasie wdowieństwa dla zbrodni lub przekroczenia wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną w drodze karnej prawomocnie została zasądzoną.

Art. XIX.

O odprawie wdowy.

Wdowa, której mąż nie miał prawa do emerytury lub nie zastosowano do niego wyjątkowego policzenia lat służby (Art. VII.), otrzymuje jednorazową odprawę równającą się ćwierćrocznej minimalnej płacy męża.

Art. XX.

Utrata prawa do dodatku na wychowanie.

Dziecko traci prawo do dodatku na wychowanie:

- 1) skoro ukończy 24 lat wieku,
- 2) jeżeli otrzymało zaopatrzenie stałe.

Jako zaopatrzenie stałe uważa się u dziewcząt:

- a) zameżcie,
- b) wstąpienie do zakonu lub stowarzyszenia religijnego, do zakładu fundacyjnego, lub uzyskanie miejsca funduszonego,
- c) przyjęcie do zakładu wychowawczego,
- d) uzyskanie stałej służby czy to prywatnej czy publicznej połączonej z płacą;

zaś u chłopców:

- a) uzyskanie stałego miejsca w służbie publicznej lub prywatnej połączonego z płacą,
- b) wstąpienie do służby w c. i k. armii,
- c) uzyskanie miejsca funduszonego w c. k. cywilnych lub wojskowych zakładach wychowawczych,
- d) umieszczenie w Seminarium duchownym, w zakładzie duchownym lub świeckim,

wreszcie

3) jeżeli w drodze karnej prawomocnie zostało skazane dla zbrodni, występku lub przekroczenia wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną.

Art. XXI.

Kwartał pośmiertny.

Wdowie lub dzieciom pozostałym po lekarzu okręgowym, który zmarł w czynnej służbie lub w stanie spoczynku, a miał prawo do emerytury, należy się dla opędzenia kosztów choroby i pogrzebu kwartał pośmiertny w wysokości 25% płacy minimalnej ustawą oznaczonej.

Art. XXII.

Postanowienia końcowe.

We wszystkich przypadkach tą ustawą emerytalną objętych orzeka wyłącznie Wydział krajowy.

Przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego wolno interesowanym w terminie nieprzekraczalnym, dni 30 wnieść przedstawienie do Wydziału krajowego.

Wydane na to przedstawienie orzeczenie Wydziału krajowego jest ostatecznym.

Art. XXIII.

Termin wejścia w życie ustawy emerytalnej.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia jej w dzienniku ustaw i rozp. krajowych.

Po ogłoszeniu tej ustawy Wydział krajowy wyda w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem rozporządzenie wykonawcze do poszczególnych postanowień niniejszej ustawy emerytalnej.

Art. XXIV.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.
